

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

УНИВЕРЗИТЕТСКИ БИЛТЕН

јануари 2012 година
Штип

Број 73, 30 јануари 2012 година

СОДРЖИНА

РЕФЕРАТ за избор на помлад асистент/асистент (специјалист) за научната област радиологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	4
РЕФЕРАТ за избор на наставник во насловно звање доцент/вонреден професор за наставно-научната област анестезиологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	8
РЕФЕРАТ за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област имунохематологија и хематологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	14
РЕФЕРАТ за избор на помлад асистент/асистент (специјалист) за научната област анестезиологија на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	36
РЕФЕРАТ за избор на помлад асистент/асистент (специјалист) за научната област интерна медицина на Факултетот за медицински науки при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	40
РЕФЕРАТ за избор на помлад асистент за научната област математика на Факултетот за информатика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	44
РЕФЕРАТ за избор на соработник во соработничко звање помлад асистент за научната област романистика на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	47
РЕФЕРАТ за избор на еден соработник во звање асистент за научната област меѓународно јавно право на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	50
РЕФЕРАТ за избор на наставник во сите звања за наставно-научната уметничка област пијано и методика на наставата по пијано на Факултетот за музичка уметност при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	56
РЕФЕРАТ за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научните и уметнички области теорија на музиката и композиција на Факултетот за музичка уметност при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	63

Издавач:

Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип

Главен и одговорен уредник: проф. д-р Саша Митрев
 Уредници: проф. д-р Блажо Боев, м-р Ристо Костуранов
 Лектор: Даница Гавриловска-Атанасовска
 Техничко уредување: Славе Димитров, Благој Михов

РЕЦЕНЗИЈА на ракописот-скрипта „Познавање на стоката“ од д-р Нако Ташков, доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика и д-р Ацо Кузелов, доцент на Земјоделскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	70
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за учебникот „Полјоделство“ од авторите проф. д-р Љупчо Михајлов и ас. м-р Фиданка Трајкова од Земјоделскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	71
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Органска хемија“ од авторот д-р Киро Мојсов од Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	75
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот „Основи на технолошко инженерство“ од авторот доц. д-р Винета Сребренкоска, Технолошко-технички факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	76
РЕЦЕНЗИЈА на „Скрипта по предметот Вовед во право на ЕУ“ од д-р Љупчо Сотирски, доцент на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	78
РЕЦЕНЗИЈА на „Скрипта по предметот Право на ЕУ, правда и внатрешни работи“ од д-р Љупчо Сотирски, доцент на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	82
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот со наслов „Кредитна политика“ (скрипта) од авторот доц. д-р Виолета Мацова, Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	86
РЕЦЕНЗИЈА на ракописот за е-скрипта „Физичкото воспитание и образование кај децата од предучилишната и раната училишна возраст“ од асистент д-р Билјана Попеска, Педагошки факултет, при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип	89

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ ЗА УЧЕБНИКОТ „ПОЛЈОДЕЛСТВО“ ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р ЛЈУПЧО МИХАЈЛОВ И АС. М-Р ФИДАНКА ТРАЈКОВА ОД ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Земјоделскиот факултет, бр.1802-227/11 од 23. 11. 2011 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Илија Каров, редовен професор на Земјоделскиот факултет и
- д-р Соња Ивановска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,

со задача да изготват писмен извештај - рецензија на ракописот за учебникот „Полјоделство“, поднесен од авторите проф. д-р Лјупчо Михајлов и ас. м-р Фиданка Трајкова од Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.

Рецензентската комисија во горенаведениот состав, по добивањето на материјалот и по деталното прегледување, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Добиениот материјал во форма на ракопис, изработен на компјутер и отпечатен на ласерски печатач, има вкупен обем од 229 страници во кои се вклучени: насловната и втората страница, четири страници содржина и една предговор на почетокот од ракописот нумерирани со римски цифри од I до V, литературата и речникот на стручни изрази и поими. Насловот на ракописот за учебникот е „Полјоделство“, како што по наставните планови и програми е наречена и наставната дисциплина за која е пишуван истиот. Предметот полјоделство, според наставната програма на Земјоделскиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип се слуша во III семестар со фонд на часови 2+2+1 или вкупно 152 наставни часа. Автори на ракописот се проф. д-р Лјупчо Михајлов и ас. м-р Фиданка Трајкова. Ракописот, кој целосно се придржува на наставната програма, како можен основен учебник за наведениот предмет, многу ќе ја олесни подготовката на студентите за испит и проверката на добиените сознанија од изучувањето на наставната содржина на предметот.

Во рамките на ракописот се структурирани: Предговор, Вовед и девет основни поглавја: 1. Агротехнички основи на растителното производство, 2. Дополнителна обработка на почвата, 3. Системи за обработка на почва, 4. Конзервациска обработка на почвата, 5. Ѓубрење на почвата, 6. Сеидба и садење, 7. Нега на културните растенија во периодот на вегетација, 8. Плоред и 9. Плевели и заштита од плевели. На крајот се содржани: Преглед на литература и Речник на стручни изрази и поими. Во содржината се дадени вкупно 146 потпоглавја регуларно нумерирани, а во рамките на текстот има уште одреден број наслови и поднаслови, болдирани и подвлечени. Исто така, во текстот се вметнати вкупно 36 илустрации, во форма на фотографии, шематски прикази или дијаграми и 29 табели. Во табелите обично се прикажуваат категоризации на различни видови и степени на обработки на почвата, поделби и класификации на ѓубривата, препорачани дози и степенувања на ѓубривата според нивната хранлива вредност, потреби од ѓубрење во зависност од нивото на снабденост на почвата и хемиски состав на различни видови семиња и хербициди.

За да се стекне покомплетен увид во содржината, составот и композитноста на ракописот за учебникот „Полјоделство“, во понатамошниот дел од извештајот ние накусо ќе се задржиме и ќе ги образложиме нашите видувања за главните поглавја.

Во првото поглавје насловено како *Агротехнички основи на растителното производство*, кое авторите на ракописот го презентирале на 28 страници, најнапред накусо се дефинирани агротехничките мерки, а потоа подетално се наведени историјатот

и развојот и историските етапи во обработката на почвата, како и значењето на оваа агротехничка мерка. Потоа, детално графички и текстуално е прикажана поволната состојба на почвата за обработка, табеларно е прикажана категоризацијата на почвите од аспект на содржината на вода и можноста за нивна обработка. Во продолжение на ова поглавје се наведени механичкото дејство на обработката врз почвата, и одделните мерки за обработка, со посебен осврт на орањето. Орањето е образложено детално од аспект на различните класификации и начини на орање, ефектите што се постигнуваат со орањето и параметрите од кои зависи квалитетот на орањето. На крајот од поглавјето се образложени специјалните начини на основна обработка кои поретко се користат и имаат мелиоративен карактер, со цел одреден тип почва да се доведе до поволна состојба за производство на храна.

Второто поглавје авторите го презентирале на 24 страници и истото се однесува на дополнителната обработка на почвата. Покрај наведените и поединечно детално обработени различни видови на дополнителна обработка на почвата, сликовито или шематски се презентирани и објаснети и орудјата со кои се изведува обработката. Во потпоглавјето насловено како *Агрегатирање на системите за обработка на почвата*, содржани се можностите за рационално искористување на човековиот труд и средствата за работа при дополнителната обработка на почвата. Примената на вакви системи за обработка во земјоделското производство се од особено значење и заради навременото извршување на работните операции во оптималните агротехнички рокови, со помал број на поминувања на тешката механизација. Сликковито шематски и детално е прикажан и објаснет редоследот, видовите и начинот на агрегатирање на орудјата за дополнителна обработка на почвата.

На третото поглавје авторите му даваат простор од 16 страници во рамките на кои се содржани различните системи за обработка на почвата. Авторите ја презентираат потребата за примена на различни системи на обработка на почвата и ја наведуваат најчестата класификација на овие системи споменувана во литература и применувана во праксата. Во рамките на ова поглавје, поединечно детално се образложени системите за обработка според времето на сеидба, типот на почвата, посебните концепции и системот на минимална обработка на почвата. Посебно внимание авторите посветиле во образложувањето на системите за обработка на халоморфни почви и системите за обработка на почвите според посебни концепции. Обработката на халоморфните почви е нагласена од причини што во нашата држава постојат големи површини со солени почви, кои нерационално се искористуваат за растително земјоделско производство, со цел да се прикажат можностите за нивна успешна редовна или мелиоративна обработка. Системите за обработка на почвите според посебни концепции, се нагласени заради тоа што во нив се разработени начините на обработка на почвите за сушни или полусушни реони. Вакви реони постојат во источниот дел на Македонија, па ваков тип на обработка на почвата би можел да најде и соодветна практична примена во растителното земјоделско производство во овие реони.

Во четвртото поглавје авторите посветиле внимание на група специфични системи за обработка на почвата именувани како *Конзервациска обработка на почвата*. На ова поглавје е отстапен обем од 17 страници и е направена директна врска со претходното поглавје, каде што се третираат различните системи на обработка на почвата. Сепак презентирајќи го историјатот, значењето, специфичностите и перспективите на конзервациската обработка, авторите со право ја издвоиле во посебно поглавје. Во продолжение табеларно се претставени терминологијата и класификација на конзервациската обработка на почвата, претставени со 4 главни системи и 18 потсистеми на конзервациска обработка. Потоа се наведени предностите и недостатоците на конзервациската обработка, како и соодветноста на разните типови на почви за овие системи на обработка. Посебен акцент е даден на специфичностите во однос на примената на плодоредот, ѓубрењето, заштитата од болести, штетници и плевели.

Во рамките на петтото поглавје, насловено како *Ѓубрење на почвата* и презентирано на 50 страници, на почетокот темелно е објаснета потребата од хранливи материи во почвата заради остварување високи приноси од културните растенија. Табеларно се претставени сите видови на загуби и приливи на хранливи материи во земјоделските површини, дефинирани се ѓубривата и претставени се поделбите на ѓубривата од различни аспекти.

Во продолжение на поглавјето авторите ставаат посебен акцент во образложувањето на специфичното дејство на органските ѓубрива, особено на компостот. На дијаграм се претставени видовите на компост, а во продолжение различните материјали од кои може да се подготвува компостот, начинот на подготвување, но и материјалите кои не треба да се најдат во масата за компостирање. Зеленото ѓубрење е потпоглавје на кое авторите му посветиле особено внимание во делот на примената и значењето на овој специфичен начин на органско ѓубрење. Во втората половина од поглавјето одделно се претставени различните видови и формулации на минерални ѓубрива со нивното специфично дејство врз културите каде што се применуваат и врз плодноста на почвата. Во последниот дел табеларно се претставени количините на активни материи од азот, фосфор и калиум, кои што треба да се применат за определени култури, како и начините и техниките на апликација на ѓубривата.

На 26 страници во шестото поглавје авторите ги опишале сите значајни својства на семето и посадочниот материјал, начините и постапките на подготовка на семето за сеидба и различните стандардни и специфични начини на сеидба. Издиференцирани се внатрешните и надворешните својства на семето, со посебен акцент на значењето на тие својства врз сеидбените квалитети на семето. Во делот на подготовката на семето за сеидба, авторите на дијаграм ги презентирале четирите главни групи за подготовки на семето за сеидба, со одделните подгрупи на третмани во рамките на секоја група. Тие постапки во продолжение успешно и детално ги образложиле. Посебен осврт во ова поглавје е даден на оптималното искористување на просторот за вегетација на културите, преку одредување на потребно количество семе за сеидба. Прикажани се формулите за пресметка на теоретските и реално потребните количини на семе за сеидба, со користење на утврдени податоци од испитани квалитетни својства на семето. Во продолжение табеларно се прикажани минималните температури за 'ртење на некои култивирани видови растенија, како и оптималната длабочина за сеидба на истите. Во рамките на ова поглавје, авторите ги опишуваат главните рокови за сеидба и концептите според кои се определуваат оптималните сеидбени рокови, ги набројуваат и категориите на сертифициран семенски материјал, од линија па сè до сертифициран семенски материјал од втора генерација. На последните шест страни од поглавјето авторите ги опишуваат различните начини и специфични техники на сеидба и садење.

Во седмото поглавје на вкупно десетина страници се опишани современите агротехнички мерки за нега на одгледуваните растенија со цел да се одбранат од негативните биотски и абиотски влијанија. Мерките за нега на култивираниите растенија според карактерот на зафатот авторите ги поделиле на: механички, физички, хемиски и биолошки. Подетално, во продолжение се опишани периодот, орудията и начинот на примена на овие агротехнички мерки за различните групи културни растенија во текот на нивната вегетација. Посебен осврт на крајот од поглавјето авторите даваат на мулчирањето како агротехничка мерка во периодот на вегетацијата од повеќестрано значење за културните растенија.

Осмото поглавје започнува со дефинирање на плодоредот како агротехничка мерка од особено значење за успешно спроведување на растителното производство. Авторите на 16 страници од ова поглавје ги образложуваат елементите и составните единици на плодоредот, табеларно ги претставуваат повољните и неповољните плодоредни парови за различни групи култивирани растенија и неповољните едноставни и двократни смени во плодоредните парови. Како потпоглавја се дадени: Планирање, составување и воведување на плодоредот, Набавка на потребните податоци, Уредување на земјишната територија, Определување на производната ориентација и Определување на односот на површините под култура. Во рамките на последното потпоглавје, табеларно е претставен препорачаниот однос на површини под различни култури, како и примерот за едноставен, паралелен и сложен плодоред. На последните три страници од поглавјето, детално е образложена и табеларно е претставена изработката на преоден плодоред и воведувањето на плодоредот.

Во последното поглавје (9) на почетокот се дадени дефиницијата и потеклото на плевелите и нивните биолошки својства, како што се: полиплоидија, неотенија, космополизам, широка еколошка валенса, отпорност кон растителни болести и штетници, способност на плевелните семиња долго време да ја задржуваат 'ртливиоста, периодичност на 'ртењето, способност за самоодржување, способност за приспособување, способност на семето да

ја задржи 'ртливоста и кога ќе помине низ органите за варење на домашните животни и способност на плевелите да образуваат големи количества семе. Секое од овие биолошки својства е детално опишано и е нагласено дека нивното добро познавање е од особено значење за успешно спроведување на заштитата на различните видови културни растенија од плевелите. Во продолжение на поглавјето кое е содржано во вкупно 32 страници, авторите го опишуваат и објаснуваат начинот на ширењето на плевелите, детално објаснувајќи го секој поединечен начин. Потоа се издиференцирани сите видови на можни штети од плевелите, и се споменати и можните користи од одредени плевелни видови за човекот и животните. Наведена е детална класификација на плевелите од ботанички аспект, од аспект на примената на хербицидите и биолошко-еколошката класификација. Во вториот дел од поглавјето, на шеснаесет страници систематски и комплексно е опишана заштитата од плевелите и нивната контрола во земјоделското растително производство со различни пристапи и мерки. Посебен акцент е даден на хемиската заштита од плевелите, при што е наведена нивната класификација врз основа на повеќе критериуми: хемискиот состав, спектарот на дејствувањето врз плевелите и врз културните растенија, начинот на дејствување и времето на употреба. Во последниот дел од поглавјето се објаснети техниките и начините на примена на хербицидите.

На крајот од ракописот е наведена литературата од 27 автори или група на автори, која е користена при пишувањето на учебникот, а на последните 7 страници е содржан речник на стручни изрази и поими кои се наоѓаат во текстот.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од досега изнесеното, Комисијата во состав проф. д-р Соња Ивановска и проф. д-р Илија Каров, констатира дека ракописот за учебникот „Полјоделство“ поднесен од авторите проф. д-р Љупчо Михајлов и ас. м-р Фиданка Трајкова е пишуван со разбирлив академски стил, наменски и по одредена програмска шема. Оваа комплексна проблематика, која се однесува на растителното нивско производство, авторите успешно ја довеле на ниво достапно и разбирливо за студентите за кои е наменета. Материјата што е опфатена во ракописот е добро конструирана, а приложените слики, шеми и табели имаат лесна координација со основниот текст. Авторите, според сите потребни методолошки елементи, успеале да подготват концизен и опфатен учебник што ја третира материјата од областа. На крајот, Комисијата има посебна чест и задоволство да му препорача на Наставно - научниот совет на Земјоделскиот факултет да го прифати рецензираниот ракопис за учебникот „Полјоделство“ изработен од авторите проф. д-р Љупчо Михајлов и ас. м-р Фиданка Трајкова, да го одобри за користење како основен учебник, да изврши соодветно издавање, како и да им предложи на органите на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип ракописот да го прифатат како универзитетски учебник.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Д-р Соња Ивановска, редовен професор с.р.
Д-р Илија Каров, редовен професор с.р.**